

נאום הח' ל. אשכול

בוועידה השנייה של מפלגת הועלי ארץ-ישראל

חל-אביב, 30.10.1932

הצעה שקולניק

ל. שקולניק: אני מסכים לרוב הדברים ששמעתי אמס מפי ב. כצנלסון

בהצעתו המקיפה. גם אני רוצה להוסיף הצעה, ואולי אפשר לשלב אותה בהצעותיהם של אחרים.

מה מצבנו החישובי והעבודה? יסודות החישובות הם - אדמה, מים, אנשים, עבודה, חוסר עבודה ואמצעים. שנים רבות היו כראשית - האמצעים, הקציבים לאומיים. בהכרח נשתנה הדרך. בשנים האחרונות החילונו למדוד במדוח של אלף. כבר היו לנו שתי סריות של אלף. לא צודקים החברים המכסלים במחי יד אחת מה שנתנה החישובות האלף האחרונה. אם נשווה את הוצאות לזה שקרן היסוד נתנה בעשר שנים, יתקבל יחס לא כל כך גורא לצד החישוב האלף. מחוץ למאות שהתאחדו עכשיו באמצעים פחות או יותר מספיקים יש עוד אלף יחידות טק שהובטחו בקרקע. במאמצים רבים יש עוד אדגו מסעים לאומית ושל חברות פרטיות בשביל אלף יחידות.

יותר מבכל תקופה נצטרך להציג לנו שאלת מוקדם וטאוחר. חבר יש כבר קרקע החת רגליו - וקרקע פירושו גם מים - ועבודה וחוסר עבודה, החנועה צריכה לחשוב, כי כבר חובטת לו מכה, אם כי איננו מסודרים מחיפוש אשראי בשבילנו.

בשנינו הזאלה איך נבטיח זאת ל-5000 יחידות בחמש השנים הבאות. זה ידרוש מיליונים אפילו להתאחדות קטנה. אנו יכולים לחשוב רק על חקקה אינציאטיבית באדמה ומים.

מה שאציע דומה להצעתו של לביא. כל ההצעות טובות בשרשיהן: אמונה, פניה אל הקהל לפרוטותיו ולחסכוניותו. אני אציע דבר יותר מצומצם. (המרצה טעין קוים כ ליים של הכניה הסכון ב"ניר" - 50 לא"י במשך 5 שנים לשם רכישה קרקע באיזורים מתאימים). בראשונה תרכוש "ניר" את הקרקע. "ניר" תמכור לקה"ק ודמי הפדיון תשקיע בהשקאה. חסכוניות החברים ב"ניר" יירטמו על שמו של כל חוסך וחוסך, אך יתנהלו בהנהלה מרכזית, כדי לחטוך הוצאות. לא מן הנמנע שימצאו 5000 חוסך.

תכניה חלקה של החישובות אינה, ולא באשמה נרצה זה או אחר. זוהי שאלה אמצעים. על כל כניס עלינו להקדים ולעשות דבר אשר יחן לנו בהים

כעבור שנים, אם יהיה שילוח לאומי מוסב, אם יהיה דבר, שהוא יוזר מתאים
למאפוננו - מה טוב, כל המושקע ע"י קרן היסוד בהתישבות 600 אלף לא"י
ויזור, מתקרב למצב של רכוש שחלק ממנו יהא חוזר לפעולה. כעבור 5-6 שנים
תחיל ההתישבות לפרוע חובות שדגניה עד כפר מל"ל. זה יהיה דרכן לפעולה.